

jeg, at det fra alle Sider maa erkjendes, at der for disse er givet en overmaade fri Valglov, idet den høist beskattede Fæmte del af Skattebyerne der kun vælger den mindre Del af Byraadet. Jeg vil i det Mindste se, førend jeg tror det, at det er muligt at opstille nogen mildere Form for den Bemyndelse, som det hidtil dog har været anset for nødvendigt at tilveiebringe for dem, der yde det største Bidrag til Kommunens Fornødenheder. Jeg tror, at det gjælder om Hjøstæderne som om alle vore Kommuner, at de Kommunallove, som vi have faaet, have virket overmaade godt og netop have bidraget til at udflette Forskjellighederne mellem de Samsundsklasser, som tage Del i og have Udgang til at vælge til Kommunens Bestyrelse. Der er paa et andet Sted blevet opstillet den Sætning, at man ved at have delt Vælgerne i Kommunerne saaledes, som man har gjort, tillige har bevirket, at de Valgte nu maa betragtes som henhørende til tvende forskjellige Afdelinger, hvis Ansuelser ere ganske forskjellige. Men dette er efter min Erfaring en fuldstændig feilagtig Betragtning. Jeg tror ikke, at Nogen, som kjender noget til Byraadene eller Amtsråadene, virkelig er af denne Mening. Jeg har nu i 27 Aar deltaget i at lede ikke alene Byraadsforhandling, men ogsaa til sine Tider Amtsråadsforhandling, og jeg har ikke kunnet se, at Afgjørelsen af Sagerne og Afstemningen i disse har grupperet sig efter de Valgklasser, hvorfra de enkelte Medlemmer vare udgaaede. Jeg tror, at denne Forskjel fuldstændig svinder bort, naar de Valgte komme i den samme Forsamling, ligesom det ogsaa er vist, at de Høistbeskattede ikke sjældent have søgt deres Valg netop blandt dem, som ikke hørte til de Høistbeskattedes Klasse, medens det omvendt endnu oftere er Tilfældet, at den almindelige Vælgerklasse søger sin Mand netop blandt de allermeest Formuende og Konservative af Befolkningen. Jeg benytter Leiligheden til tillige at udtale, at, naar det er blevet sagt, at dette, at man havde sat formuende Folk eller Mænd, valgte af og blandt de Høistbeskattede, ind i Byraadene, havde medført dels mindre Sparommelighed med Hensyn til Udgifterne og dels en større Lyft til at sætte store Foretagender i Gang

7
 osv., saa er det efter min Erfaring en fuldstændig urigtig Betragtning. Det er ganske vist, at de, der ere de rigeste Mænd i Byraadene, næsten altid have været de, som vansteligst have ladet sig bevæge til at bevilge store Udgifter, og dertil er der jo ogsaa en meget nærliggende Grund. Men jeg bør derhos tillige tilføie — og det vil vistnok ogsaa Enhver, der har haft Sæde i noget Amtsraad, Byraad eller Sogneraad, Stadfæste — at, hvorledes end de forskjellige Valg have fundet Sted, saa have Bestræbelserne efter Valgene fra alle de Valgtes Side bestandig gaaet ud paa netop fortrinnsvis at udføre, hvad der kunde være til Nytte for de mindre gunstigt stillede Samsundsklasser. Naar jeg ser tilbage paa, hvad der saaledes i Kommunerne er blevet udført, da maa jeg udtale, at det i Sandhed er Uret at ville sige, at de mere velstillede Samsundsklasser have benyttet deres Indflydelse til at tilveiebringe Foretagender, som overveiende vare i deres egen Interesse. Nei, Alt, hvad der næsten overalt i Kommunerne er blevet gjort, har netop fornemmelig haft det Diemed at tilveiebringe en bedre Stilling for de mindre begunstigede Samsundsklasser. I dette Diemed har man bygget nye Skoler, nye Fattiggaarde og Sygehuse, ydet Bidrag til mange velgjørende Indretninger osv. Jeg tror, at det ligger i Alles Villie og i vor Befolknings hele milde Karakter, at der hos Alle netop er en stærk Stræben og Lyft til at bringe de mindre gunstigt stillede Samsundsklasser i Beiret. De Sigtelser, der, som nævnt, ere blevne fremsatte imod den Maade, hvorpaa Kommunalbestyrelserne have virket, finder jeg derfor i allerhøieste Grad uberettigede og i Strid med de virkelige Forhold.

Endnu skal jeg blot bemærke, at dersom man vilde følge dette Lovforslags Anvisning at benytte en Valgbarhedsæcensus og derhos gaa saa langt ned med denne, som det dert foreslaas, saa vilde man komme til mærkelig smaa Beløb, og det skulde da let ses, at denne Cæcensus ikke vilde betyde Nogetsomhelst, ligesom en Valgbarhedsæcensus derhos i det Hele, hvor høit man end sætter den, ikke i og for sig har nogen egentlig Betydning, fordi der altid vil kunne findes enkelte Personer indenfor en hvilken-